

Suositus 22/2023
Ehdotus A 1944/UHN
Käsittelijä Kestävä Pohjola -valiokunta

Mietintö vastauksesta suositukseen 22/2023, joka koskee Itämeren kestävämpää silakankalastusta (A 1944/UHN)

Kestävä Pohjola -valiokunta ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto merkitsee tiedoksi vastauksen suositukseen 22/2023 ja jää odottamaan *poliittista dialogia* Itämeren kestävämmästä silakankalastuksesta.

Taustaa

Suosituksen sanamuoto on seuraava:

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että neuvotellaan teollisen troolauksen rajoittamisesta Itämeressä.

että tehdään aloite Baltic Sea Fisheries Forum -järjestölle siitä, miten kestävää kalastusta voidaan edistää tulevaisuudessa rajoittamalla teollista troolausta Itämeressä.

Pohjoismaiden ministerineuvoston vastaus

Pohjoismaiden ministerineuvosto kiittää Pohjoismaiden neuvostoa Itämeren kestävämpää silakankalastusta koskevasta mietinnöstä ja on Pohjoismaiden neuvoston tavoin huolissaan Itämeren ympäristön tilasta. Itämeren kalastuskiintiöiden vahvistamisen ja teknisten toimenpiteiden konkreettinen hallinnointi kuuluu yleisesti EU-yhteistyön toimivaltaan, mitä tämäkin vastaus heijastelee. Pohjoismaiden ministerineuvosto ottaa kuitenkin asian vakavasti ja seuraa sen kehitystä.

Suosituksen ensimmäinen kohta koskee teollista troolausta Itämeressä. Pohjoismaiden ministerineuvoston rooli on siinä rajallinen, sillä kalastusmahdollisuuksista neuvottelemineen on osa EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa, jossa EU:lla on yksinomainen toimivalta. Tämä tarkoittaa sitä, että asiaa ei käsitellä Pohjoismaiden ministerineuvostossa.

Seuraava kohta koskee Baltic Sea Fisheries Forum -järjestölle (BALTFISH) tehtävää aloitetta siitä, miten kestävää kalastusta voidaan edistää tulevaisuudessa rajoittamalla teollista troolausta Itämeressä. Itämeren ympäristön tila on kiistatta huono, ja sen ekosysteemeihin vaikuttavat monet ihmisperäiset tekijät, jotka heikentävät ympäristön tilaa ajan myötä. Pohjoismaiden maa- ja metsätalous-, kalastus-, vesiviljely- ja elintarvikeasiain ministerineuvosto (MR-FJLS, kalastus ja vesiviljely) on viime vuosina osallistunut useisiin Itämeren ja Pohjanmeren hankkeisiin, joiden tavoitteena on vahvistaa alan tietopohjaa ja edistää kalastuselinkeinojen kestävää kehitystä. Hankkeissa on käsitelty mm. ekosysteemien vuorovaikutusta merimetsojen, hylkeiden ja muiden petoeläinten kanssa sekä aloitteita, jotka voivat rajoittaa Itämeren rehevöitymistä.

Pohjoismaiden ministerineuvosto katsoo, että Baltic Sea Fisheries Forumille kohdistettavia käytännön aloitteita tulisi tehdä EU-yhteistyön puitteissa. EU:ssa on kuitenkin maita, jotka ovat sekä EU:n että pohjoismaisen yhteistyön jäseniä. Pohjoismaiden ministerineuvosto voinee yhteistyöllään ja pohjoismaisiin kokemuksiin perustuvalla tietämyksen kartuttamisella auttaa tekemään täydentäviä aloitteita, jotka voivat tukea EU:n ja BALTFISHin työtä.

Suosituksen katsotaan toteutuneen osittain.

Valiokunnan näkemykset

Kestävä Pohjola -valiokunta pitää Pohjoismaiden ministerineuvoston vastausta huolestuttavana. Valiokunta on hyvin tietoinen siitä, että kalastusmahdollisuuksista neuvottelemine kuuluu EU:n yhteiseen kalastuspolitiikkaan, jossa EU:lla on yksinomainen toimivalta. Valiokunta katsoo kuitenkin, että ministerineuvoston alaisuudessa on paljon paremmat mahdollisuudet tehdä yhteistä politiikkaa ja lisätä painetta EU-politiikkaan, mikäli hallitukset edustavat yhtenä rintamana koko Pohjolaa, jota yhdistää huoli Itämeren ympäristön tilasta.

Lukemattomat tieteelliset raportit osoittavat selvästi, että pääsyitä Itämeren ekologiseen romahdukseen ovat ravinnepäästöt, saastuminen ja liikakalastus. Lisäksi pohjatroolien käyttö tuhoaa merenpohjan monimutkaisia rakenteita, ekosysteemin tasapainoa ja meren ravintoketjuja.

Itämerellä toimii yli 5 900 kalastusalusta, ja Tanskan WWF:n viimeisimmän raportin¹ mukaan pohjatroulaus ja muu merellä tapahtuva toiminta ovat vahingoittaneet 40:tä prosenttia Itämeren pohjasta. Eteläisellä Itämerellä, johon kuuluvat Tanskan aluevedet Bornholmin ympärillä, luku on hälyttävä: 80–100 prosenttia.

¹ Uusi raportti: [Kraftig begrænsning af bundtrawl kan redde Østersøen – WWF Danmark](#)

Valiokunta viittaa lisäksi erittäin huolestuneena tutkijoiden näkemykseen, jonka mukaan meriympäristön tilan palautuminen kestää 400 vuotta, jos Itämeren ympärysvaltiot vähentävät mereen joutuvia ravinnepäästöjä 30 prosenttia. Helsingin komission (Helcom) tehtävänä on suojella Itämeren meriluontoa. Tähän mennessä yleissopimuksen jäsenet ovat pystyneet sopimaan vain 8–9 prosentin leikkauksista ravinnepäästöihin.

Kiirunassa 25. kesäkuuta 2024

Tove Elise Madland (A)

Johan Andersson (S)

Karin Gaardsted (S)

Åsa Karlsson (S)

Ola Elvestuen (V)

Emma Berginger (MP)

Kari-Anne Jønnes (H)

Staffan Eklöf (SD)

Himanshu Gulati (FrP)